

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Toezichtkader voor de bezoeken aan de Jeugdgezondheidszorgorganisaties

Oktober 2024

Inleiding

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd bezoekt in het najaar van 2024 een aantal Jeugdgezondheidsorganisaties. We kijken daarbij gericht naar de toegankelijkheid van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen. Juist omdat die deze vorm van preventieve zorg het meest nodig hebben.

Om transparant te zijn over waar de inspectie tijdens deze bezoeken naar kijkt en wat zij beoordeelt is dit kader opgesteld. Het kader is gebaseerd op wet- en regelgeving, richtlijnen, veldnormen en handreikingen. In dit toezichtkader beschrijft de inspectie de onderwerpen (thema's) waar zij tijdens deze bezoeken naar kijkt en wat zij beoordeelt bij de bezoeken aan de jeugdgezondheidszorgorganisaties. Het toezichtkader bestaat uit de volgende twee thema's:

1. Goed bestuur
2. Toegankelijkheid van de jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Per thema zijn een aantal normen en criteria beschreven. In de tabel staat eerst de norm, daarna de bron en vervolgens waar de inspectie tijdens de bezoeken naar vraagt en wat zij beoordeelt. De inspecteur maakt gebruik van verschillende bronnen om tot een beoordeling te komen.

Dit kader is gebaseerd op de volgende, belangrijkste wetten, richtlijnen, veldnormen en handreikingen:

- ❖ Wet publieke gezondheid (Wpg)
- ❖ Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz)
- ❖ Wet op de Beroepen in de individuele Gezondheidszorg (Wet BIG)
- ❖ Jeugdwet
- ❖ Kader goed bestuur IGJ en NZa, versie mei 2022

Veldnormen, richtlijnen en wet- en regelgeving zijn voortdurend in ontwikkeling en beweging, evenals de context waarin de zorg wordt verleend. Daarom is dit geen vaststaand toezichtkader. De inspectie heeft bij de beoordeling oog voor de context waarin de jeugdgezondheidszorg wordt geleverd. Zo ziet de inspectie dat de toenemende schaarste van personeel en middelen een rol spelen in hoe de jeugdgezondheidszorg op dit moment wordt vormgegeven.

THEMA 1 'Goed bestuur'

Goed bestuur is een voorwaarde voor het kunnen leveren van goede zorg. Met goed bestuur wordt bedoeld dat het bestuur de organisatie op verantwoorde wijze bestuurt. De bestuurder van de jeugdgezondheidszorgorganisatie is verantwoordelijk om te voorzien in de juiste randvoorwaarden die leiden tot adequate jeugdgezondheidszorg. De huidige schaarste dwingt de bestuurder tot het maken van soms ingewikkelde keuzes en na te denken over de waarden die daaraan ten grondslag liggen. De inspectie vindt het belangrijk om zicht te krijgen op wat de gemaakte keuzes voor impact hebben op de medewerkers en de jeugdgezondheidszorg. Daarnaast vraagt schaarste van de bestuurder om steeds meer samen te werken, (boven)regionaal en lokaal, en ook over grenzen tussen disciplines en sectoren heen.

Normen	Bronnen	Toetsingscriteria
1.1 De bestuurder voorziet in de randvoorwaarden voor de uitvoering van adequate jeugdgezondheidszorg.	Wpg, artikel 14 Wkkgz, artikel 2 Wet BIG, artikel 35, 38 Kader goed bestuur IGJ en NZa, juli 2020	1.1.1 De bestuurder waarborgt de continuïteit van de jeugdgezondheidszorg van een gewenst kwaliteitsniveau. 1.1.2 De bestuurder voorziet in een goede bedrijfsvoering zodat de materiele randvoorwaarden aanwezig zijn om de continuïteit en kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg te waarborgen. 1.1.3 De bestuurder zorgt voor voldoende, vakbekwame en geschoolde medewerkers voor het uitvoeren van de jeugdgezondheidszorg, ook bij taakdelegatie- en differentiatie. 1.1.4 De bestuurder geeft invulling aan goed werkgeverschap en spant zich maximaal in om medewerkers in de jeugdgezondheidszorg te binden, boeien en te behouden. 1.1.5 De bestuurder heeft in beeld welke risico's er zijn voor de kwaliteit, veiligheid en continuïteit van de jeugdgezondheidszorg, anticipeert daarop en handelt daarnaar
1.2 De bestuurder investeert in relevante samenwerkingspartners op regionaal en landelijk niveau en gebruikt diens netwerk om de juiste partijen bij elkaar te brengen.	Wpg, artikel 14 Wkkgz, artikel 2 Wet BIG, artikel 35, 38 Kader goed bestuur IGJ en NZa, juli 2020	1.2.1 De bestuurder zet in op samenwerking op regionaal en landelijk niveau om de continuïteit en kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg te borgen. 1.2.2 De bestuurder onderhoudt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg een relevant (regionaal) netwerk en heeft in dit kader overleg met ketenpartners.

Normen	Bronnen	Toetsingscriteria
	Handreiking zorgcontinuïteit in balans 2024	
1.3 De bestuurder stelt de medewerkers in de jeugdgezondheidszorg in staat om samen te werken in (lokale, regionale en landelijke) samenwerkingsverbanden.	<p>Wpg, artikel 14</p> <p>Wkkgz, artikel 2</p> <p>Wet BIG, artikel 35, 38</p> <p>Kader goed bestuur IGJ en NZa, juli 2020</p>	<p>1.3.1 De bestuurder stimuleert en faciliteert (geeft vertrouwen en ruimte aan) medewerkers in de jeugdgezondheidszorg om samen te werken op lokaal, regionaal en landelijk niveau.</p> <p>1.3.2 De bestuurder is aanspreekbaar en handelt als medewerkers jeugdgezondheidszorg aangeven dat ze tegen schotten, tegenwerking of financiële belemmeringen in de samenwerking aanlopen.</p>

THEMA 2 'Toegankelijkheid van de Jeugdgezondheidszorg'

Het uitgangspunt is dat iedereen die in Nederland opgroeit preventieve zorg krijgt en daarvoor meerdere keren een consultatiebureau en schoolarts bezoekt. Deze zorg valt onder de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Verschillende organisaties bieden Jeugdgezondheidszorg aan. Door de preventieve inzet op de kinderen die dit het meest nodig hebben creëer je een gezonde generatie die minder zorg en jeugdhulp nodig heeft. En juist dat is belangrijk in een tijd van schaarste aan mensen en middelen in de zorg. De inspectie wil daarom beoordelen of de Jeugdgezondheidszorg voldoende zicht heeft op de kwetsbare kinderen en gezinnen in hun regio en ervoor zorgen dat het preventieve JGZ-aanbod toegankelijk is voor deze doelgroep.

Normen	Bronnen	Toetsingscriteria
2.1 De jeugdgezondheidszorg heeft elk kwetsbaar kind en gezin in de regio in beeld.	Wpg, artikel 5 Ben ik beeld? Definities Jeugdgezondheidszorg In Beeld, In Zorg en Bereik. (NCJ, 2021)	2.1.1 De jeugdgezondheidszorg volgt en signaleert op systematische wijze de ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en- bedreigende factoren in de regio. 2.1.2 De jeugdgezondheidszorg gaat na of de jeugdige en/of gezin tot één of meer risicogroepen behoort. 2.1.3 De jeugdgezondheidszorg heeft zicht op wie "in beeld", "in zorg", "uit zorg" en wie "bereikt" is. 2.1.4 De jeugdgezondheidszorg werkt outreachend en neemt zelf initiatief richting gezinnen die niet in beeld zijn.
2.2 De jeugdgezondheidszorg werkt samen met ketenpartners om geen kwetsbare kinderen en gezinnen te missen en hierbij wordt relevante informatie uitgewisseld.	Wpg, artikel 5 KNMG e.a., Handreiking Verantwoordelijkheidsverdeling bij samenwerking in de zorg, herziening 2022 Jeugdwet Artikel 7.1.2.3	2.2.1 De jeugdgezondheidszorg werkt samen met relevante ketenpartners uit het zorg-, sociaal-, onderwijs-, en veiligheidsdomein. 2.2.2 De jeugdgezondheidszorg heeft sluitende afspraken gemaakt met ketenpartners over verantwoordelijkheidsverdeling en samenwerking in de zorg. 2.2.3 De jeugdgezondheidszorg wisselt gegevens uit met ketenpartners volgens actuele standaarden.

Normen	Bronnen	Toetsingscriteria
<p>2.3 De jeugdgezondheidszorg heeft een effectieve aanpak om elk kwetsbaar kind en gezin in de regio te bereiken.</p>	<p>Wpg, artikel 5</p> <p>Toekomstagenda Publieke gezondheid voor jeugd, ActiZ Jeugd en GGH GHOR Nederland, 2021</p>	<p>2.3.1 De jeugdgezondheidszorg is laagdrempelig toegankelijk en maakt daarvoor gebruik van op de doelgroep afgestemde mogelijkheden.</p> <p>2.3.2 De jeugdgezondheidszorgprofessionals zijn vaardig en deskundig om met kwetsbare kinderen en gezinnen in contact te komen en ervoor te zorgen dat zij gebruik maken van het preventieve JGZ-aanbod.</p> <p>2.3.3 De jeugdgezondheidszorgprofessionals krijgen voldoende tijd om zich in te zetten voor het bereiken van kwetsbare kinderen en gezinnen.</p> <p>2.3.4 De jeugdgezondheidszorg voert regelmatig clientonderzoeken uit om zicht te krijgen op de wensen en behoeften ten aanzien van het preventieve JGZ-aanbod.</p>

Begrippen

Ter verduidelijking van het toetsingskader licht de inspectie een aantal begrippen verder toe. Deze begrippen komen voort uit wet- en regelgeving, richtlijnen en veldnormen.

- **Bekwaamheidsverklaring:** Om bepaalde handelingen te mogen verrichten, hebben de medewerkers een bekwaamheidsverklaring nodig. Dit is een schriftelijk bewijs praktische kunde.
- **Norm:** erkende afspraak, specificatie of criterium over een product, een dienst of een methode.
- **Toetsingscriterium:** de praktische vertaling van een norm die wordt gebruikt om te toetsen of deze norm wordt nageleefd.
- **Voorbehouden handeling:** Voorbehouden handelingen zijn handelingen die, als een ondeskundige ze zou uitvoeren, onaanvaardbare risico's met zich meebrengen voor de patiënt. Daarom mogen alleen artsen en andere bevoegde zorgverleners deze handelingen zelfstandig indiceren en verrichten. Welke handelingen voorbehouden zijn en wie ze mogen uitvoeren, staat in de Wet BIG (KNMG), (Hoofdstuk IV Wet BIG).
- **Zorgprofessional:** Een zorgprofessional is een zorgverlener die als beroepsbeoefenaar werkzaam is in de individuele gezondheidszorg.
- **IGJ:** Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- **NZa:** Nederlandse Zorgautoriteit

www.igj.nl

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.